

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Факультет психології
Кафедра педагогіки**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

з навчальної роботи

_____ Алла МОСКАЛЕНКО

« ____ » _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Мотивація та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів
для здобувачів освітнього рівня Бакалавр

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта**

освітній рівень **Перший (бакалаврський)**

освітня програма **Середня освіта (Історія)**

вид дисципліни **вибіркова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: **Оксана ЖИХОРСЬКА**, кандидат педагогічних наук, асистент
кафедри педагогіки

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)

КИЇВ – 2023

Розробник: Оксана ЖИХОРСЬКА, канд. пед. наук, асист. кафедри педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри педагогіки

(_____) Алла МАРУШКЕВИЧ

Протокол № __ від «__» _____ 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол від «__» _____ 2023 року

Голова науково-методичної комісії _____ (Іванна АНАНОВА)

«__» _____ 2023 року

Погоджено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № _____ від «__» _____ 2023 року

Голова науково-методичної комісії _____ (Наталія ТЕРЕС)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 2023 року

1. Мета дисципліни – набуття систематизованих знань з питань мотивації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними та практичними аспектами мотивації різних вікових груп учнів до навчально-пізнавальної діяльності, засвоєння принципів, методів та засобів стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, розвиток педагогічного мислення.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

- знати теоретичні і методичні основи організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, володіти уявленнями про цілі і цінності освіти, розуміти проблемами навчання і виховання учнів;

- уміти здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних педагогічних задач, планувати та організовувати процес навчання учнів;

- володіти навичками планування діяльності, професійної взаємодії, здатністю організовувати співпрацю учнів.

3. Анотація навчальної дисципліни: вибіркова навчальна дисципліна спрямована на засвоєння теоретичних і практичних аспектів мотивації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності різних вікових груп учнів; методів формування в учнів пізнавального інтересу, стимулювання навчальної активності, відповідальності у навчанні; на розроблення і впровадження мотиваційних стратегій в освітній процес.

У ході вивчення навчальної дисципліни розглядаються типи мотивації учнів та вплив на навчальну діяльність; емоційний вплив на мотивацію учнів та його використання для підвищення результативності навчальної діяльності; способи створення ефективної системи стимулювання навчальної діяльності учнів; роль педагогів, батьків та оточення у підтримці та мотивації учнів до навчання і пізнавальної активності.

4. Завдання вивчення дисципліни: полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти уявлення про форми, методи, засоби мотивації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів; розкрити вікову специфіку мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів; надати уявлення про ефективні стратегії стимулювання і мотивації учнів до саморозвитку, усвідомленого ставлення до навчання, до пізнавальної активності; забезпечити оволодіння вміннями створення сприятливого навчального середовища для підвищення мотивації учнів.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	% у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності учнів	лекція	тест, опитування, дискурс, виконання самостійних завдань	40%
1.2	Знати теоретичні засади стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів	лекція		
1.3	Знати методи, прийоми і засоби стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів	лекція		
1.4	Знати вікову специфіку навчально-пізнавальної мотивації	лекція		
1.5	Знати особливості стимулювання і мотивації до навчання учнів з різним рівнем здібностей	лекція		
2.1	Вміти застосовувати методи, прийоми, засоби стимулювання навчально-пізнавальної діяльності	лекція	тест, опитування, дискурс, виконання самостійних завдань	30%
2.2	Вміти будувати навчально-пізнавальну діяльність учнів, застосовуючи технології стимулювання і мотивації	лекція		
2.3	Вміти застосовувати набуті знання у професійній діяльності	лекція		
2.4	Вміти самостійно збирати, опрацювати, аналізувати і узагальнювати інформацію з різних джерел	лекція		
2.5	Вміти адаптуватися до нових ситуацій	лекція		
3.1	Використовувати інформаційні і комунікаційні технології при вирішенні педагогічних задач	лекція	тест, опитування, дискурс, виконання самостійних завдань	20%
3.2	Здатність будувати міжособистісні стосунки, працювати в групі	лекція		
3.3	Розуміти порядок організації співпраці учнів, батьків, педагогічного колективу	лекція		
3.4	Формувати комунікаційну стратегію з колегами, учнями та їхніми батьками з дотриманням етичних норм спілкування	лекція		
4.1	Автономно і відповідально усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики	лекція	тест, опитування, дискурс, виконання самостійних завдань	10%
4.2	Здатність працювати автономно, виявляти ініціативу	лекція		
4.3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	лекція		
4.4	Здатність приймати обґрунтовані рішення, передбачувати результат діяльності	лекція		

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання:

	<i>Min. – 60 балів</i>	<i>Max. – 100 балів</i>
Опитування, дискурс	18	30
Виконання самостійних завдань	18	30
Підсумкова контрольна робота (ПКР)	24*1 = 24	40*1 = 40

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – **40 балів** для одержання допуску до заліку обов'язково виконати творче завдання підвищеної складності, яке оцінюється у **40 балів**. Мінімальний пороговий рівень для допуску до заліку – 36 балів.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездача ПКР здійснюються відповідно до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року та «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (редакція від 11 квітня 2022 р.).

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється під час навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час занять оцінюються: усна відповідь, участь у обговореннях проблемних питань. Контрольна робота виконується і оцінюється після завершення курсу і включає в себе запитання з усього навчального курсу. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює **100**. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів.

7.3. Шкала відповідності оцінок:

60 – 100	Зараховано / Passed
1 – 59	Не зараховано /Fail

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		лекції	С/Р
1.	Тема 1. Теоретичні засади стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів.	4	8
2	Тема 2. Мотиви навчальної та пізнавальної діяльності учнів: загальна характеристика, класифікація, компоненти мотиваційної сфери.	4	8
3.	Тема 3. Внутрішні і зовнішні мотиви навчально-пізнавальної діяльності учнів	4	7
4.	Тема 4. Методи, прийоми та засоби стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів	4	8
5.	Тема 5. Стратегії формування сприятливого освітнього середовища	4	7
6.	Тема 6. Вікові особливості навчально-пізнавальної мотивації. Особливості стимулювання і мотивації до навчання учнів з різним рівнем здібностей	4	7
7.	Тема 7. Технології мотивації та стимулювання навчальної і пізнавальної діяльності учнів на уроках історії	4	8
8.	Тема 8. Взаємодія школи і сім'ї у формуванні і підтримці мотивації учнів до навчання і пізнавальної діяльності	2	7
ВСЬОГО:		30	60

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Власова О.І., Марушкевич А.А. Основи психології та педагогіки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2010.
2. Волкова Н.П. Педагогіка. Навч. посібник. К.: «Академвидав», 2012. 616 с.
3. Євтух М.Б. Педагогічна психологія: Підручник / М.Б. Євтух, Е.В. Лузік, Н.В. Ладогубець, Т.В. Ільїна. К.: КондорВидавництво, 2015. 420 с.
4. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навч. посібник. К.: Либідь, 2002. 304 с.
5. Лозова В. І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів. Харків: "ОВС", 2000. 164 с.
6. Марушкевич А.А., Спіцин Є.С. Педагогіка: підручник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2019.
7. Марушкевич А.А., Спіцин Є.С., Кошечко Н.В. Педагогіка (в структурно-логічних схемах та таблицях): навчальний посібник. К.: ТОВ «Центр поліграфії «КОМПРИНТ», 2020.
8. Пасечнікова Л.П. Формування успішної особистості: Методичні рекомендації. Донецьк: Каштан, 2008. 72 с.
9. Роман Л.В. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів як засіб підвищення ефективності навчально-виховного процесу: навч. посіб. Донецьк, 2011.
10. Токарева Н. М., Шамне А. В. Вікова і педагогічна психологія : підручник. Київ, 2017. 480 с.

Додаткові:

1. Elisheva Z. Motivating Minds: How to Promote Engagement and Participation in K–12 Classrooms. Rowman & Littlefield Publishers. 2017.
2. Lemov D. Teach Like a Champion 2.0: 62 Techniques that Put Students on the Path to College. 2015.
3. Sullo B. The Motivated Student: Unlocking the Enthusiasm for Learning. Alexandria, Virginia, ASCD. 2009.
4. Амброзьяк, О. Умови для навчання – умови для творчості. Формування мотиваційного поля загальноосвітнього закладу // Завуч. Шкільний світ. 2017. № 12. С. 19-22.
5. Бадмаєва Н.Ц. Вплив мотиваційного фактора на розвиток розумових здібностей: Монографія. К., 2014.
6. Бандера О. Я. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках історії // Сучасні тенденції розвитку освіти й науки: проблеми та перспективи. 2017. № 71.
7. Гаяш О.В. Поради вчителям щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами у класі з інклюзивним навчанням: Методичні рекомендації. Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2014. 45 с.
8. Гуменюк О. Підвищення мотивації до навчальної діяльності засобами музейної педагогіки // Музейна педагогіка в науковій освіті. 2019. № 30.

9. Демиденко Т. Шляхи і засоби мотивації пізнавальної діяльності школярів на уроках історії // Актуальні проблеми методики навчання історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін. Харків : ХНАДУ. 2012. Вип. 4. С. 47–52.

10. Задорожна Л. В. Методичні аспекти формування соціальної компетентності учнів на уроках історії засобом навчальної мотивації // Актуальні проблеми методики навчання історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін. Харків : ХНПУ. 2016. Вип. 8. С. 33–42.

11. Ільїн Є.П. Мотивація і мотиви: теорія і методи вивчення. К.: Форум, 2012. 489 с.

12. Камінська-Клецкова Я. Інноваційні підходи до формування позитивної мотивації навчальної діяльності як запорука формування соціально-активної особистості учнів // Англійська мова та література. 2017. № 16-18. С. 104–115.

13. Канюк С. С. Психологія мотивації. Київ: Либідь, 2002.

14. Моцак С. І. Мотивація пізнавальної діяльності старшокласників як одна з ефективних умов організації позаурочної роботи з історії // Теоретичні питання культури, освіти та виховання. 2017. № 1. С. 92-95.

15. Судьєв С. Проект "хроноплавання": методика формування мотивації вивчення історії // Історія та правознавство. 2013. № 8. С. 2– 3.

16. Токарева Н.М. Основи педагогічної психології: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2013. 223 с.

10. Додаткові ресурси:

Приклади підсумкової контрольної роботи, зміст лекційних занять, презентації, завдання для самостійної роботи, питання для самоперевірки можна отримати через електронну пошту викладача oksanazhykhorska@knu.ua